

i Gang, hvor den kan det selv, eller hvor den kan paavirke Kommunerne. Lad mig nævne nogle Eksempler. Under Forhandlingerne om Tilskuddet til Hjelpekasserne talte jeg med den højtærede Indenrigsminister om det Arbejde, der var i Gang paa Statsfabrikken Usserød. Den højtærede Minister stillede sig overordentlig forstaaende og velvillig. Der var Tale om en stor Mængde Tæpper, af hvilke efter den Underretning, jeg den Gang havde faaet, kun en meget ringe Del var givet i Ordre til private Fabrikker. Medens Usserød-Fabrikken arbejdede med forceret Kraft, arbejdede de private Fabrikker kun med halv Kraft, sagdes der, og hvis det havde været Tilfældet, havde det naturligvis været galt. Disse Tæpper, der akkurat lige saa godt kunde laves paa de private Fabrikker, skulde gives i Arbejde til dem. Nu har den højtærede Indenrigsminister konfereret med Krigsministeren, og han meddeler mig, at Tæpperne er givne i Arbejde til de private Fabrikker, og at man ikke en Gang havde tænkt paa at lave dem paa Usserød. Men hvis jeg er rigtigt underrettet, gaar Usserød-Fabrik Dag og Nat, og de private Fabrikker gaar ikke med deres fulde Arbejdskraft. Dette er forkert. Man har saa sagt mig, at man har henvendt sig til Krigsministeren derom, og der er svaret, at det, der lavedes paa Usserød Klædefabrik, vilde man ikke kunne give til de private Fabrikker, fordi man ikke var i Stand til at kontrolere det, til at sende den tilstrækkelige Kontrol ind paa de private Fabrikker. Nu maa jo de højtærede Ministre vide, at Bureauerne og alt hvad der hænger sammen dermed gør altid Modstand mod saadanne hurtigere Tilpasninger, der fører Statsarbejdet ind i en anden Gænge end tidligere. Denne Modstand er der under de nuværende Forhold ikke Tid til at holde sig op ved. Den maa brydes øjeblikkelig og med Kraft og saaledes, at de paagældende ved, at det nytter ikke at komme med Indvendinger, at filtre Ministrene ind i alle de Traade, som de, der kender Arbejdets daglige Gang, naturligvis ganske anderledes er Herre over end Ministrene, og lægge alle de Fodangler for disse, som en dygtig Fagmand altid vil være i Stand til. Alt det maa der brydes igennem. Der maa spørges: Hvad er den rigtige Fremgangsmaade nu? I dette Tilfælde er det rigtige: at komme Privatproduktionen til Hjælp og saa lade Statsproduktionen give sig af med det, som Privatproduktionen ikke kan

præstere. Jeg kan vanskelig eller næsten ikke tænke mig, at der, hvis det drejer sig om Uniformsklæde eller sligt, skulde være noget i Kontrollen, som et almindelig forstandigt Menneske ikke hurtigt skulde kunne sætte sig ind i, enten det nu gælder om at paase, at Traadene gaar paa den ene eller den anden Led, eller at Ul-den skal være saadan eller saadan. Jeg kan ikke tænke mig, at der skulde behøves mange Aars Arbejde paa en Fabrik for at kunne udøve en saadan Kontrol. Jeg gengiver kun, hvad der er sagt mig, jeg draager det kun frem som et enkelt Eksempel, ikke for at klandre det ene eller det andet — maaske er det rigtigt —, kun for Eksemplets Skyld. Naar Statens Fabrikker maa arbejde Dag og Nat for at præstere, hvad de skal, og de private Fabrikker kan overtage Arbejdet, skal man naturligvis henvende sig til de private Fabrikker.

Der er et andet Spørgsmaal, jeg ved forrige Finanslovsbehandling havde fremme, og som jeg ikke vilde have draget frem denne Gang, saafremt det ikke saa at sige af sig selv flød ind i min Fremstilling; det er det Byggeforetagende, man saa meget ønsker i min Kreds. Der er Tale om et stort Byggeforetagende. Der er Tale om saadant noget som en Arbejds løn paa 1,6 Mill. Kr. og 270,000 Arbejdsdage ved et Byggeforetagende, som i højeste Grad er tiltrængt, og som ikke kommer „the upper ten“, men Middelklassen og Arbejderne til gode. Man har draget det frem ogsaa under de nuværende Forhold, fordi man mente, Øjeblikket var særlig egnet til at faa dette Arbejde sat i Gang, og man har lagt sine Ønsker overfor Staten noget om siden sidst, saa at Staten lettere vilde kunne imødekomme dem. Man spørger nu, om Staten vilde kunne tænke sig at give Københavns Kommune et Laan paa 1½ Mill. Kr. til dette Formaal mod en Rente af indtil 4 pCt. Her er altsaa Tale om en rent produktiv Anvendelse af disse Penge. Det skulde være et virkeligt Laan, der skulde gives til Københavns Kommune, et Laan, der bar Renter, ikke en Gave, som der tidligere var Tale om. Og der spørges saa: Vil den højtærede Finansminister under de nuværende Forhold kunne tænke sig at gøre det? Efter Finansministerens Udtalelser i Gaar skulde jeg tro, at han vilde være meget tilbøjelig til at gøre det. Men jeg beder dog den højtærede Minister tænke over, hvad det gælder om i denne Situation. Der tiltrænges ikke en